

Til Knut Arild Hareide

Skien 25. sept. 2020

Igjen takk for møtet jeg fikk ha sammen med deg på ditt møterom 29. mai i år der vi delte noen tanker om ny NTP 2022-2033. Det satte jeg stor pris på!

Denne gangen håper jeg å sende deg enda en hilsen fra Besteforeldrenes klimaaksjon, jernbanegruppa, og Naturvernforbundet i Grenland, i forbindelse med presentasjonen av en NTP ekspertgruppe som nylig ble gjort kjent.

Våre kommentarer er disse:

Det synes som om statsråden langt på veg har latt en ekspertgruppe legge premissene for hvordan staten fremover skal tenke samferdselsutbygging.

«En ekspertgruppe har talt. NTP skal snus på hodet. Med knusende beskjed til de som liker tog!» leser vi fra Nettavisen.

Videre at jernbanen har blitt så kostbar. Overføring av gods fra veg til bane bør revideres, for transport på veg vil i løpet av kort tid uansett være utslippsfri, sier ekspertgruppen.

Vi lar oss så lett lure. Vi bør vite at firefelts motorveger er like kostbare som moderne jernbaner for høy fart, og tar dobbelt så mye arealer. Biltrafikken har ikke nullutslipp, og kommer aldri til å få det. El-biler har de samme ulempene som andre biler med støy, dekkslitasje med mikroplast til havet, trafikk-kork i byene, utfordringer når det gjelder helse og trivsel og store uttellingene til infrastruktur. CO2 utslippet fra el-biler er litt mindre ved selve kjøringen sammenlignet med fossilbiler, fordi el har noe større virkningsgrad enn fossil forbrenning, men CO2 utslippet er like stort ved produksjonen. Dette siste hører vi alt for lite om. I tillegg øker alle ulemper med vegtrafikk med økende hastighet, og økningen er eksponentiell med hastigheten. Det er jernbanen som bør øke hastigheten, ikke bilen.

Ekspertgruppen sier at selv om vegtransporten frakter 15 ganger flere passasjerer enn jernbanen, og ni ganger så mye gods, er statens pengebruk på jernbane bare 30 % lavere enn på veger.

Er det riktig å bruke denne type logikk?

Vi ønsker jo nettopp å overføre trafikk fra bil og fly til miljø- og klimavennlig tog, men i dag er ikke det mulig på grunn av en gammel og umoderne jernbane.

Ja, vi er helt enige i tanken om «å snu NTP på hodet», men hva slags overordnede mål bør vi da ha for utviklingen? Hva med FNs bærekraftsmål? Hva slags framtid ønsker vi for våre barn og barnebarn?

Vi trenger en helhetlig samferdselssektor både for korte og lange reiser, både for personer og gods der gang/sykkel, bil, kollektivtrafikk og tog utgjør et system som fører oss nærmere det bærekraftige framtidssamfunnet som FN så tydelig ber oss følge opp.

Vi setter pris på politiske ledere som også har evne til å være tilbakeholdende med å følge faglige råd fra en ekspertgruppe der FNs klare råd om reduserte klimagassutslipp, ansvarlig arealforvaltning og sikring av artsmangfoldet åpenbart ikke har høyeste prioritet.

*For Besteforeldrenes Klimaaksjon, jernbanegruppa og
Naturvernforbundet i Grenland
Torstein Fjeld*